

Leskist 'Issy en Sophius, een joodse erfenis in Winsum'

- de grote geschiedenis, lokaal vertaald -

Stichting Een Joodse Erfenis te Winsum heeft sinds kort een leskist beschikbaar, die geschikt is voor de bovenbouw van het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Centraal staan de lotgevallen en achtergronden van de joodse familie De Vries, tot haar deportatie in november 1942 woonachtig aan de Oosterstraat 22 (nu 20) te Winsum. Dankzij hun toenmalige buurjongen Henk Lijnema (1924-2004) weten we het nodige van deze familie: de ouders Michiel de Vries (*1888) en Agatha de Vries-van Zuiden (*1886) en hun twee zonen Israël (*1926) en Sophius (*1927). Het hele gezin is, net als alle andere joodse inwoners van Winsum, via Westerbork afgevoerd naar Auschwitz en daar vergast. Deze geschiedenis is ook verwerkt in het toneelstuk "Issy en Sophius" dat enige tijd geleden met succes door De Steeg voor en door scholieren op de planken is gebracht.

Henk Lijnema ging met 'Issy' en 'Vius' naar dezelfde openbare lagere school, speelde met hen en kon vanuit het keukenraam van zijn ouderlijke huis de bittere, maar blijmoedig gedragen armoede van de familie De Vries-van Zuiden observeren. Gelukkig was Henk een scherpe observator en beschikte hij over een geweldig geheugen, waaruit voor deze leskist is geput. Zijn geheugen spreekt dan ook in de volgende passage: *Toen de familie De Vries uit de Oosterstraat bericht kreeg dat ze weg moest, nam*

ze de avond voor het vertrek afscheid van de burens. Het afscheid was dramatisch. (...) Michiel bracht bij de burens enkele spulletjes met het verzoek er goed op te passen. Het waren een paar foto's, een koektrommel, een fruittestje en een eier- en zoutstelletje. De dag daarop gingen Michiel de Vries en zijn vrouw Agatha van Zuiden met hun opgroeiende jongens Israël en Sophius naar de trein. Ik zie ze nog vertrekken. Het was 's morgens voor 12 uur. We stonden buiten te kijken. Michiel was er bij. Ze droegen kleine bundeltjes en liepen neergeslagen over het brugje. (...)

De leskist, vormgegeven als een dienstkist zoals die op menige rommelzolder te vinden is, bevat (in replica) de foto's en enkele van de spullen die door Michiel de Vries bij de familie Lijnema zijn achtergelaten. Aan de hand hiervan kan de geschiedenis van de familie De Vries en joods Winsum op een pakkende manier worden verteld en via verschillende lesideeën en projecten nader worden uitgewerkt. Hierbij is nadrukkelijk rekening gehouden met de kerndoelen en de relevante vensters uit de canon van de vaderlandse geschiedenis. De kist bevat ook een schat aan literatuur die voor deze thematiek van belang is, voor zowel onderwijsgeevenden als leerlingen. Daarnaast zijn er de nodige verwijzingen naar websites en andere bronnen van informatie. Doel is om de 'grote geschiedenis' via een lokale vertaling pakkend over te brengen en ook via een omgevingsgerichte aanpak letterlijk en figuurlijk tastbaar te maken.

De leskist kan gereserveerd worden bij Romke Visser, historicus/vakdidacticus en bestuurslid educatie van Stichting Een Joodse Erfenis. Desgewenst is hij ook beschikbaar voor ondersteuning bij de les(ontwikkeling).

M: 06-14158207

E: rom.visser@planet.nl

W: www.sjoelplein.nl